

Mołdawia bardziej zaawansowana niż Ukraina w procesie liberalizacji wizowej z UE

Rafał Sadowski

9 lutego Komisja Europejska przedstawiła raporty oceniające postępy Mołdawii i Ukrainy we wdrażaniu planów działań na rzecz liberalizacji wizowej z Unią Europejską. Realizacja podzielona jest na dwie fazy: (1) wprowadzenia zmian legislacyjnych i przygotowania reform oraz (2) implementacji reform. Plany działań dotyczą czterech obszarów: bezpieczeństwa dokumentów, nielegalnej migracji, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz praw i swobód obywatelskich. Ani Mołdawii, ani Ukrainie nie udało się dotychczas uzyskać zgody KE na rozpoczęcie realizacji drugiej fazy planów działań, choć władze obu państw zapowiadały, że nastąpi to do końca 2011 roku. Komisja Europejska i Rada UE mają podjąć decyzję o przejściu tych państw do drugiego etapu na podstawie opublikowanych raportów (które zostaną jeszcze uaktualnione) oraz przygotowywanej przez KE oceny wpływu liberalizacji wizowej na sferę migracji i bezpieczeństwa.

Komentarz

- Przedstawione raporty wskazują na większy stopień zaawansowania Mołdawii niż Ukrainy w realizacji planu działań. Mołdawia praktycznie w całości zrealizowała zadania w obszarze bezpieczeństwa dokumentów, a w pozostałych znajduje się na zaawansowanym etapie. Z kolei postępy Ukrainy w większości obszarów oceniono jako „ograniczone” (poza obszarem nielegalnej migracji, gdzie przyjęto odpowiednie ustawodawstwo).
- W przypadku Mołdawii spośród głównych problemów można wymienić konieczność przyjęcia ustawodawstwa antydyskryminacyjnego oraz niespójność wdrażanych zmian systemowych. Z kolei w przypadku Ukrainy problemami są m.in. brak regulacji dotyczących dokumentów biometrycznych, niedostateczny postęp we wprowadzaniu mechanizmów zwalczania korupcji, brak wystarczającego poziomu koordynacji i wymiany informacji pomiędzy instytucjami, brak całościowego ustawodawstwa antydyskryminacyjnego.
- Realizacja wizowych planów działań, wymagająca wprowadzenia szerokich zmian prawnych i systemowych, jest wyzwaniem dla obu państw z uwagi na słabość ich administracji oraz systemu prawnego. W przypadku Mołdawii istotną przeszkodą jest też niestabilność polityczna. Skupienie się klasy politycznej na kwestii wyboru prezydenta

oraz możliwość rozpisania przedterminowych wyborów parlamentarnych spowalniają wprowadzanie zmian legislacyjnych i mogą znacznie opóźnić zakończenie pierwszej fazy planu działań. W przypadku Ukrainy kluczowym problemem jest brak woli politycznej wprowadzenia zmian. Kijów liczy na liberalizację wizową z UE przy pozorowaniu działań (przyjmowanie regulacji, które później nie będą wdrażane). Proces implementacji niektórych rozwiązań prawnych utrudnia również sprzeczność interesów różnych grup wpływu, co opóźnia cały proces reform oraz obniża jakość wprowadzanych zmian. Przykładem może być ustawa o dokumentach biometrycznych, zawetowana przez prezydenta w październiku 2011 roku. 13 lutego br. Partia Regionów złożyła projekt nowej wersji, zaś Ministerstwo Sprawiedliwości przygotowało własny, który został przyjęty przez rząd 15 lutego. Jednocześnie pojawiają się doniesienia, że każdy z tych projektów jest korzystny dla innych spółek, które odpowiedzialne byłby za produkcję dokumentów biometrycznych.

Rafał Sadowski

Współpraca: Tadeusz A. Olszański